

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2022 m. balandžio 6 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Danguolės Bublienės (pranešėja), Algirdo Taminsko ir Dalios Vasarienės (kolegijos pirmininkė),

teismo posėdyje kasacine rašytinio proceso tvarka išnaginėjo civilinę bylą pagal ieškovės uždarnosios akcinės bendrovės „Elis Textile Service“ kasacinį skundą dėl Vilniaus apygardos teismo 2021 m. birželio 1 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal uždarnosios akcinės bendrovės „Elis Textile Service“ ieškinį atsakovei uždarajai akcinei bendrovei „Juviga“ dėl skolos priteisimo.

Teisėjų kolegija

nustatė:

I. Ginčo esmė

1. Kasacinėje byloje sprendžiama dėl paslaugų teikėjo teisės nutraukti sutartį Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – [CK](#)) 6.721 straipsnio 2 dalyje ir [CK](#) 6.217 straipsnyje įtvirtintais pagrindais santykio bei šių pagrindų įtakos nuostolių (netesybų) dydžiui.
2. Ieškovė prašė priteisti jai iš atsakovės 762,41 Eur skolos, 26,47 Eur palūkanų, 2701,79 Eur kompensaciją pagal sutartį, 8 proc. procesines palūkanas ir bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.
3. Ieškovė nurodė, kad ją su atsakove siejo 2019 m. gruodžio 2 d. sudaryta purvą sugeriančių kilimėlių nuomos sutartis, kurios terminas 24 mėnesiai. Dėl atsakovės sistemingo sutarties pažeidinėjimo (reikšmingos skolos už kilimėlių nuomą) ieškovė, remdamasi sutarties 4.3 punktu, 2020 m. vasario 27 d. pranešimu nutraukė sutartį dėl atsakovės kaltės nuo 2020 m. kovo 1 d. Dėl atsakovės kaltės nutraukus sutartį atsakovei atsirado pareiga sumokėti ieškovei kompensaciją, kuri šalių sutarimu sudaro 50 proc. sumos, kurią atsakovė būtų sumokėjusi ieškovei iki sutarties galiojimo pabaigos (2701,79 Eur).

II. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinių sprendimų esmė

4. Vilniaus miesto apylinkės teismas 2021 m. sausio 27 d. sprendimu ieškinį tenkino iš dalies: priteisė ieškovei iš atsakovės 762,41 Eur skolos, 26,47 Eur palūkanų, 8 proc. procesines palūkanas bei 130,85 Eur bylinėjimosi išlaidų atlyginimo; kitą ieškimo dalį atmetė.
5. Teismas nustatė šias faktines aplinkybes:
  - 5.1. tarp šalių susiklostę kilimėlių nuomos ir keitimo santykiai buvo tęstinio pobūdžio: 2015 m. lapkričio 27 d. sudaryta paslaugų teikimo sutartis dėl kilimėlių nuomos ir keitimo 12 mėn. terminui; 2017 m. rugpjūčio 31 d. sudaryta paslaugų teikimo sutartis dėl kilimėlių nuomos ir keitimo 24 mėn. terminui; 2019 m. gruodžio 2 d. sudaryta sutartis dėl kilimėlių nuomos ir keitimo 24 mėn. terminui;
  - 5.2. sutarties 4.2 punkte nustatyta, kad jei klientas (atsakovė) nutraukia sutartį, raštu pranešęs apie tai tiekėjui (ieškovei) prieš tris mėnesius (arba sutartis nutraukiama dėl kliento kaltės) nesibaigus sutarties vykdymo terminui, jis privalo sumokėti kompensaciją, kuri padengtų išlaidas, kurias tiekėjas, norėdamas įvykdyti sutartį, patyrė iki pranešimo apie sutarties nutraukimą gavimo iš kliento momento. Šalių susitarimu nuostolių suma lygi 50 proc. sumos, kurią klientas būtų sumokėjęs tiekėjui iki sutarties galiojimo pabaigos. Šis punktas netaikomas, jei klientas perduoda savo sutartinius įsipareigojimus trečiajam šaliai tokiomis pačiomis sutarties nuostatomis;
  - 5.3. 2020 m. vasario 27 d. pranešimu ieškovė informavo atsakovę apie susidariusią skolą pagal ginčo sutartį ir informavo, kad nuo 2020 m. kovo 1 d. nutraukia ginčo sutartį dėl atsakovės kaltės;
  - 5.4. skola pagal ginčo sutartį – 762,41 Eur;
  - 5.5. 2020 m. kovo 1 d. ieškovė pateikė atsakovei kompensacijos skaičiavimo pažymą, kurioje nurodyta, kad terminas, prieš kurį nutraukiama sutartis, yra 91 savaitė, mokestis per terminą iki sutarties pabaigos – 5403,58 Eur, kompensacijos suma – 2701,79 Eur.
6. Teismas šalių sudarytą sutartį kvalifikavo kaip mišrią – turinčią nuomos sutarties ir atlygintinų paslaugų sutarties požymių, konstatavęs, kad pagal sutartį ir jos priedą kilimėliai buvo nuomojami vieninteliu tikslu – užsitikrinti periodišką, sutarties priede nustatytais intervalais ieškovės atsakovei teikiamą kilimėlių keitimo paslaugą, kuri siejama su švaros užtikrinimu. Teismas konstatavo, kad sudarytoje ginčo sutartyje atlygintinų paslaugų elementas yra svarbus ir išlaikęs esminius atlygintinų paslaugų požymius, o paslaugos sutarties elementai šalių susitarime buvo vyraujantys, dėl to, sprenddamas dėl ginčo sutarties vykdymo ir nutraukimo, taikė ir atlygintinų paslaugų sutartį reglamentuojančias [CK](#) normas.
7. Atsakovė sutiko ir neginčijo pagrindinės 762,41 Eur skolos ir 26,47 Eur palūkanų, šį reikalavinį teismas tenkino.
8. Nagrinėjamu atveju sutartį nutraukė ieškovė kaip paslaugų teikėja dėl to, kad atsakovė (klientė) laiku neapmokėjo sąskaitų už suteiktas paslaugas. Atsakovė bylos nagrinėjimo metu kėlė klausimą dėl ginčo sutarties nutraukimo pagrįstumo ir teisėtumo, tačiau jokio savarankiško priešinio reikalavimo nepareikšė.

9. Teismas pažymėjo, kad [CK](#) 6.721 straipsnio 1 dalyje vienašališko paslaugų sutarties nutraukimo padariniai nustatyti imperatyviai, vadinasi, paslaugų sutarties šalys negali susitarti dėl kitokių, nei [CK](#) 6.721 straipsnio 1 dalyje nustatyti, vienašališko paslaugų sutarties nutraukimo padarinių. Kasacinis teismas jau buvo įvertinęs analogišką sutarties nuostatą ir konstatavęs, kad sutarties 4.2 punkte esantis susitarimas, pagal kurį išlaidų, kurias paslaugų teikėja, norėdama įvykdyti sutartį, patyrė iki pranešimo apie sutarties nutraukimą gavimo iš klientės momento, suma lygi 50 proc. sumos, kurią klientė būtų sumokėjusi paslaugų teikėjai iki sutarties galiojimo pabaigos, yra akivaizdus susitarimas dėl baudinių netesybų, kuriuo siekiama, kad būtų atlygintos ir negautos pajamos (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. spalio 14 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-258-403/2020).
10. Remdamasis šiais išaiškinimais, teismas nusprendė, kad ieškovė, kaip paslaugų teikėja, vienašališkai nutraukusi ginčo sutartį, turi teisę reikalauti tik kamios dalies, proporcingos suteiktoms paslaugoms. Netesybos gali būti nustatytos tik tokia forma ir tvarka, kad neprieštarautų atlygintinų paslaugų teikimo specifiniam teisiniam reguliavimui.
11. Sutarties 4.2 punkto tekstas patvirtina, kad ieškovės reikalaujamos priteisti netesybos iš esmės siejamos su netiesioginiais nuostoliais – negautomis pajamomis, kurias ji būtų gavusi, jei atsakovė būtų tinkamai vykdžiusi sutartį. Tačiau netesybų dalies, apimančios paslaugų teikėjo negautas pajamas, priteisimas paslaugų teikėjui yra negalimas (pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. spalio 11 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-476/2013). Teismas atkreipė dėmesį, kad paslaugų teikėjas (verslininkas) veikia savo rizika ir negali šios rizikos perkelti paslaugų gavėjui, reikalaudamas sumokėti negautas pajamas, kurias tikėjosi gauti. Paslaugų sutartyje negali būti nustatytos sąlygos, ribojančios paslaugų gavėjo teises, įtvirtintas įstatyme (tarp jų – teisę vienašališkai nutraukti sutartį), ar sunkinančios šių teisių įgyvendinimą (Vilniaus apygardos teismo 2019 m. gruodžio 19 d. sprendimas civilinėje byloje Nr. e2A-1722-640/2019).
12. Teismas konstatavo, kad ieškovė turi teisę sutartyje nustatyti netesybas, tačiau jos turi atitikti paslaugų gavėjo interesų prioriteto principą ir nebūti pernelyg didelės – neviršyti paslaugų teikėjo patirtų nuostolių, kuriuos paslaugų teikėjas turėjo vykdydamas sutartį iki pranešimo apie sutarties nutraukimą gavimo. Kadangi paslaugų teikėjas negali reikalauti netiesioginių nuostolių atlyginimo, tai sutartinės netesybos negali būti siejamos su negautomis pajamomis, kurias paslaugų teikėjas būtų gavęs, jei paslaugų gavėjas būtų vykdęs sutartį. Šiuo atveju sutartinės netesybos ginčo sutarties 4.2 punkte yra tiesiogiai ir akivaizdžiai apibrėžiamos ieškovės negautomis pajamomis, todėl iš esmės prieštarauja atlygintinų paslaugų teisiniam reguliavimui ir paslaugų gavėjo interesų prioriteto principui, taigi negali būti taikomos. Dėl to teismas atmetė ieškovės reikalavimą dėl 2701,79 Eur kompensacijos (baudinių netesybų) priteisimo kaip teisiskai ir faktiškai nepagrįstą.
13. Vilniaus apygardos teismas, išnagrinėjęs bylą pagal ieškovės apeliacinį skundą, 2021 m. birželio 1 d. nutartimi pirmosios instancijos teismo sprendimą paliko nepakeistą.
14. Apeliacinės instancijos teismas pažymėjo, kad ieškovės nurodytoje Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. balandžio 17 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. 3K-3-229/2013 nebuvo aiškinamos teisės normos, įtvirtintos [CK](#) XXXV skyriuje „Atlygintinų paslaugų teikimas“, todėl ieškovė nepagrįstai teigia, jog joje yra išaiškinta, kad civilinė atsakomybė netesybų forma už kilimėlių nuomos sutarties nutraukimą prieš terminą gali būti taikoma. Ta aplinkybė, kad nurodytoje byloje iš atsakovės buvo priteista bausmė pagal sutartį, nereiškia, kad buvo konstatuota, jog šalys gali susitarti dėl netiesioginių nuostolių, t. y. negautų pajamų atlyginimo, paslaugų teikėjui nutraukus sutartį prieš terminą dėl kliento kaltės.
15. Apeliacinės instancijos teismas rėmėsi Panevėžio apygardos teismo 2020 m. spalio 21 d. nutartimi dalinai analogiškoje civilinėje byloje Nr. e2A-516-425/2020 pagal tos pačios ieškovės ieškinį, kuria patenkintas atsakovės reikalavimas tapatų sutarties 4.2 punktą pripažinti niekiniu ir negaliojančiu, padarius išvadą, kad sandoris, kuriuo susitarta dėl netesybų mokėjimo pagal paslaugų sutartį, prieštarauja imperatyviai įstatymo nuostatai, t. y. [CK](#) 6.721 straipsnio 1 daliai. Tokia pati išvada dėl susitarimo mokėti netesybas pagal paslaugų sutartį padaryta ir Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. spalio 14 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. e3K-3-258-403/2020. Tai, kad nagrinėjamoje byloje sutartį vienašališkai nutraukė paslaugų teikėjas, apeliacinės instancijos teismo vertinimu, negali būti pagrindas kitaip spręsti dėl galimybės susitarti dėl nuostolių nustatymo, nei tuo atveju, kai sutartį nutraukia klientas savo iniciatyva.
16. Reikšdamas reikalavimą klientui kompensuoti nuostolius, paslaugos teikėjas privalo įrodyti buvus ypatingas aplinkybes, kurių neapima normali rizika ([CK](#) 6.720 straipsnio 6 dalis), tai leidžia daryti išvadą, kad šalys negali susitarti, jog klientas turi atlyginti negautas pajamas paslaugų teikėjui visais atvejais, kai sutartis nutraukiama dėl kliento kaltės, nes įstatymo norma nurodo, kokiais atvejais šie nuostoliai gali būti atlyginti.

III. Kasacinio skundo teisiniai argumentai

17. Ieškovė kasaciniu skundu prašo panaikinti Vilniaus apygardos teismo 2021 m. birželio 1 d. nutartį ir Vilniaus miesto apylinkės teismo 2021 m. sausio 27 d. sprendimo dalį, kuria iš dalies atmesti ieškinio reikalavimai, ir dėl šios dalies priimti naują sprendimą – ieškinį tenkinti visiškai; priteisti iš atsakovės bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Kasacinis skundas yra grindžiamas šiais argumentais:
  - 17.1. Bylą nagrinėję teismai suformavo visiškai naują teisės aiškinimo ir taikymo taisyklę, pagal kurią paslaugų teikėjas, kuris nutraukė sutartį dėl kliento kaltės, neturi teisės susitarti dėl atsakomybės taikymo. Bylą nagrinėję teismai padarė išvadą, kad paslaugų teikėjas turi teisę tik į tiesioginių nuostolių atlyginimą, o susitarimai dėl baudų, nors ir yra galimi, tačiau netiesioginiams nuostoliams kompensuoti skirtos baudos nepriteisiamos. Prie tokios išvados prieita, nors įstatymas *expressis verbis* (tiesiogiai) nenustato paslaugų teikėjo teisės tik į tiesioginių nuostolių atlyginimą ir neribuoja galimybės susitarti dėl baudų taikymo. Paslaugų teikėjo iniciatyva nutraukus paslaugų teikimo sutartį, jokie atsakomybės ribojimai nėra įtvirtinti įstatyme. Teismai netinkamai taikė ir aiškino [CK](#) 6.721 straipsnio 2 dalį, pažeidė [CK](#) 6.251 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą imperatyvą bei [CK](#) 6.258 straipsnio 1 dalį, kuriose įtvirtinta ieškovės teisė į nuostolių atlyginimą ir teisė susitarti dėl atsakomybės. Bylą nagrinėję teismai taikė sisteminio teisės aiškinimo metodą ir, sprenddami, kad ieškovės reikalavimas yra nepagrįstas, vadovavosi teisės normomis, kurios netaikytinos ginčo teisiniams santykiams, – [CK](#) 6.720 straipsnio 6 dalimi ir 6.721 straipsnio 1 dalimi. Ieškovės įsitikinimu, šio ginčo atveju sisteminio teisės aiškinimo metodo nebuvo galima taikyti, nes [CK](#) 6.251 ir 6.258 straipsnių įtvirtintos nuostatos yra imperatyvios. [CK](#) 6.720 straipsnio 6 dalyje išvardyti atvejai yra susiję su nuostoliais (išlaidomis), patirtais sutarties vykdymo metu, bet ne dėl sutarties nutraukimo. Byloje nebuvo ginčo dėl sutarties vykdymo metu patirtų nuostolių (išlaidų), todėl nebuvo teisinio pagrindo taikyti minėtą normą ginčo santykiams. Nei [CK](#) 6.721 straipsnis, nei jokia kita imperatyvi [CK](#) nuostata neįtvirtina draudimo sutartyje nustatyti vienašališko sutarties nutraukimo dėl paslaugų gavėjo kaltės padarinių. [CK](#) 6.721 straipsnio 2 dalyje įtvirtintos sutarties nutraukimo teisinės pasekmės, kai sutartis nutraukiama paslaugų teikėjo iniciatyva. Joje nėra jokio ribojimo, pagal kurį paslaugų teikėjas neturi teisės (turi ribotą teisę) reikalauti nuostolių atlyginimo. Minėtoje nuostatoje taip pat nėra jokių ribojimų paslaugų teikėjui reikalauti tik tiesioginių ar netiesioginių nuostolių atlyginimo ar kad šalys negalėtų susitarti dėl nuostolių atlyginimo netesybų forma. Bylą nagrinėję teismai, vadovaudamiesi teisės normomis, neatitinkančiomis susiklosčiusių teisiųjų santykių, padarė išvadą, kad įstatymas tokią ribojimą įtvirtina. Bylą nagrinėję teismai siekė suabsoliutinti paslaugų gavėjo interesų prioriteto principus ir susiaurinti paslaugų teikėjo galimybę reikalauti netiesioginių nuostolių atlyginimo. Tačiau toks aiškinimas lėmė ieškovės teisių ir teisėtų interesų pažeidimą, nes bylą nagrinėję teismai nepaisė imperatyvių įstatymo nuostatų, pagal kurias padaryti nuostoliai turi būti atlyginti visiškai, išskyrus atvejus, kai įstatymai ar sutartis nustato ribotą atsakomybę.
  - 17.2. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas yra vienintelį kartą pasisakęs dėl paslaugų teikėjo, nutraukusio paslaugų teikimo sutartį, teisės reikalauti baudos iš paslaugų gavėjo priteisimo ir tokį reikalavimą pripažino pagrįstu bei teisėtu (2013 m. balandžio 17 d. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-229/2013), tačiau teismai šia nutartimi nesivadovavo, nurodė, kad ją pakeitė vėlesnis precedentas – Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. spalio 11 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-476/2013, nors joje

formuluojamos teisės aiškinimo ir taikymo taisyklės ginčiuose, kai paslaugų teikimo sutartis nutraukiama kliento iniciatyva (CK 6.721 straipsnio 1 dalis). Apeliacinės instancijos teismas sąmoningai vadovavosi bylomis, kurių *ratio decidendi* (argumentas, kuriuo grindžiamas sprendimas) visiškai nesutampa su nagrinėjamos bylos, pavartojo naują terminą – „daliniai analogiška byla“. Nutartyje nurodytose bylose buvo sprendžiamos situacijos, kai sutartis nutraukta paslaugų gavėjo iniciatyva – jomis kaip precedentais nebuvo teisinio pagrindo vadovautis.

17.3. Bylą nagrinėję teismai taip pat ignoravo *pacta sunt servanda* principą, pagal kurį šalys turi teisę susitarti dėl atsakomybės. Pirmosios instancijos teismas konstatavo, kad susitarimai dėl baudų yra galimi. Apeliacinės instancijos teismas konstatavo, kad bauda yra netiesioginiai nuostoliai, t. y. negautos pajamos. Taigi, nustatė, kad tai nėra baudinės netesybos, bylą nagrinėję teismai turėjo spręsti dėl jų priteisimo, o ne apskritai atmesti ieškovės reikalavimą. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikoje yra išaiškinta, kad teismas, sprenddamas dėl priteistinių netesybų dydžio, neturėtų iš esmės paneigti šalių valios dėl atsakomybės už sutartinių įsipareigojimų nevykdymą.

18. Atsiliepimą į kasacinį skundą atsisakyta priimti neatnaujinus atsakovės praleisto termino jam pateikti.

Teisėjų kolegija

konstatuoja:

IV. Kasacinio teismo argumentai ir išaiškinimai

Dėl paslaugų teikėjo teisės nutraukti sutartį CK 6.721 straipsnio 2 dalyje ir CK 6.217 straipsnyje įtvirtintais pagrindais santykio bei šių pagrindų įtakos nuostolių (netesybų) dydžiui

19. Nagrinėjamoje byloje teismai nustatė, jog šalių sudaryta sutartis kvalifikuotina kaip mišrioji, nuomos ir atlygintinių paslaugų sutarties požymių turinti sutartis, kurioje atlygintinių paslaugų elementas yra svarbus ir išlaikęs esminius atlygintinių paslaugų požymius, o paslaugos sutarties elementai šalių susitarime buvo vyraujantys. Tokio sutarties kvalifikavimo šalys neginčija.
20. Kasacinio nagrinėjimo dalykas yra tarp šalių kilęs ginčas dėl atsakovės pareigos mokėti sutartyje nustatytas netesybas paslaugų teikėjui nutraukus sutartį dėl kliento kaltės. Bylą nagrinėję teismai netenkinio šio ieškovės reikalavimo remdamiesi CK 6.721 straipsnio 1 dalimi ir vadovaudamiesi ją aiškinančia teismų praktika. Teismai konstatavo, kad tai, jog nagrinėjamoje byloje sutartį vienašališkai nutraukė paslaugų teikėjas, negali būti vertinama kitaip dėl galimybės susitarti dėl nuostolių nustatymo, nei tuo atveju, kai sutartį nutraukia klientas savo iniciatyva.
21. Paslaugų sutartimi viena šalis (paslaugų teikėjas) įsipareigoja pagal kitos šalies (kliento) užsakymą suteikti klientui tam tikras nematerialaus pobūdžio (intelektines) ar kitokias paslaugas, nesusijusias su materialaus objekto sukūrimu (atlikti tam tikrus veiksmus arba vykdyti tam tikrą veiklą), o klientas įsipareigoja už suteiktas paslaugas sumokėti (CK 6.716 straipsnio 1 dalis).
22. CK 6.189 straipsnio 1 dalis įtvirtina sutarties privalomumo principą – teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią. Tai lemia, kad sutartis gali būti nutraukta tik įstatyme ar sutartyje nustatytais atvejais.
23. Prievolė gali baigtis vienašaliu prievolės šalies pareiškimu tik įstatymų ar sutarties nustatytais atvejais (CK 6.125 straipsnio 2 dalis). Vienas iš paslaugų sutarties ypatumų yra galimybė nutraukti šią sutartį nesant jos pažeidimo. Tokia šalių teisė įtvirtinta CK 6.721 straipsnyje. Ji netaikytina sutarties šalių pažeistų teisių gynimo būdu, nes nėra siejama su sutarties pažeidimu (neįvykdymu).
24. Klientas turi teisę vienašališkai nutraukti sutartį nepaisydamas to, kad paslaugų teikėjas ją pradėjo vykdyti. Šiuo atveju klientas privalo sumokėti paslaugų teikėjui kainos dalį, proporcingą suteiktoms paslaugoms, ir atlyginti kitas protingas išlaidas, kurių paslaugos teikėjas, norėdamas įvykdyti sutartį, padarė iki pranešimo apie sutarties nutraukimą gavimo iš kliento momento (CK 6.721 straipsnio 1 dalis). Paslaugų teikėjas turi teisę vienašališkai nutraukti sutartį tik dėl svarbių priežasčių. Tokiu atveju paslaugų teikėjas privalo visiškai atlyginti patirtus nuostolius (CK 6.721 straipsnio 2 dalis).
25. CK 6.721 straipsnyje įtvirtinta norma leidžia paslaugų sutarties šalims nutraukti sutartį nepriklausomai nuo to, ar kita sutarties šalis tinkamai vykdo savo įsipareigojimus; taip pat nepriklausomai nuo to, ar sutartis yra terminuota ar neterminuota. Tokiu atveju sutarties šalių teisių ir pareigų pusiausvyrą užtikrinama teisės normoje nustatant atitinkamas taisykles, leidžiančias kompensuoti kitai šaliai tokios teisės įgyvendinimo pasekmes, t. y. vienos sutarties šalies teisę nutraukti sutartį lemia jos pareigą ir kitos šalies teisę į atitinkamą kompensaciją.
26. CK 6.721 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta besąlygiška kliento teisė nutraukti sutartį tais atvejais, kai jam tiesiog nebereikia sutartų paslaugų. Klientas šiuo pagrindu turi teisę nutraukti sutartį be jokios pateisinamos priežasties. Kaip yra nurodęs kasacinis teismas, siekiant sutartį nutraukti šiuo pagrindu, klientui nebūtina rentis paslaugų teikėjo kalte šiam netinkamai vykdančiam sutartį ar jos nevykdančiam, toks nutraukimas galimas ir nesant paslaugų teikėjo kaltės (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. spalio 14 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-258-403/2020, 31 punktas).
27. Kliento pasinaudojimas šia teise sukelia specifinius padarinius, t. y. tokiu atveju visiškai ginamas paslaugų teikėjo tikrumo interesas pagal sutartį. Tai reiškia, kad klientas turi atlyginti paslaugų teikėjo protingas išlaidas, kurias pastarasis patyrė vykdydamas sutartį iki sutarties nutraukimo. Klientas taip pat turi sumokėti kainos dalį, kuri turėjo būti mokama už suteiktas paslaugas iki sutarties nutraukimo momento. Tokiais atvejais ši kainos dalis įprastai padengia tam tikrą dalį paslaugų teikėjo išlaidų arba visas jo išlaidas, kurias jis patyrė vykdydamas sutartį. Kita vertus, klientui nutraukus sutartį šiuo pagrindu paslaugos teikėjo lūkesčio interesas yra ginamas ribotai, t. y. negautos paslaugų teikėjo pelnas yra atlyginamas ribotai, mokėtinamos kamos už suteiktas paslaugas iki sutarties nutraukimo apimtini. Tai reiškia, kad įstatyme pasirinktas ribotas lūkesčio intereso gynimo modelis tuo atveju, kai sutartį vienašališkai nutraukia klientas CK 6.721 straipsnio 1 dalies pagrindu.
28. CK 6.721 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta paslaugų teikėjo teisė nesant sutarties pažeidimo nutraukti sutartį varžoma tam tikrų sąlygų – paslaugos teikėjas turi teisę nutraukti sutartį tik esant svarbioms priežastims. CK neapibrėžia svarbių priežasčių sąvokos, todėl tai, ar paslaugų teikėjas teisėtai nutraukė sutartį, turės būti sprendžiama kiekvienu konkrečiu atveju. Sutarties laisvės principas nedraudžia šalims susitarti ir dėl paslaugų teikėjo teisės nutraukti paslaugų sutartį nesant svarbios priežasties, taip pat sutartyje apibrėžti (detalizuoti) svarbios priežasties aplinkybes. Pati CK 6.721 straipsnyje įtvirtintos teisės nutraukti sutartį prigimtis ir šios teisės įgyvendinimo teisinės pasekmės lemia, kad paprastai tokia svarbia priežastimi bus laikoma aplinkybė, susijusi su pačiu paslaugų teikėju ar jo pasitelktais trečiaisiais asmenimis. Kita vertus, neatmestina, kad paslaugų teikėjas, nenorėdamas tęsti sutartinių santykių, kai klientas pažeidžia sutartį, tačiau tuo pačiu metu siekdamas išvengti bereikalingo bylinėjimosi dėl sutarties nutraukimo teisėtumo ir kitų priežasčių, gali turėti interesą išsilaisvinti nuo sutarties pasinaudodamas teise nutraukti sutartį būtent šiame straipsnyje nustatytu pagrindu. Toks vienašalis sutarties nutraukimas bus pateisinta svarbia priežastimi ir atitinkamai lems teisinės pasekmes, nustatytas CK 6.721 straipsnio 2 dalyje.
29. Priešingai nei klientas, paslaugų teikėjas, pasinaudojęs savo teise nutraukti sutartį CK 6.721 straipsnio 2 dalies pagrindu, privalo visiškai

kompensuoti kliento (o ne klientas paslaugų teikėjo) dėl to patirtus nuostolius. Šiuo atveju kliento tikrumo ir lūkesčio interesas yra visiškai ginamas.

30. Taigi, šalių teisė nutraukti sutartį [CK 6.721](#) straipsnio pagrindu gali būti įgyvendinama esant skirtingoms sąlygoms. Todėl, priešingai nei nusprendė byla nagrinėję teismai, nėra pagrindo remtis [CK 6.721](#) straipsnio 1 dalimi ir ją aiškinančia teismų praktika tuo atveju, jei paslaugos sutartį nutraukia paslaugos teikėjas, o ne klientas.
31. Teisėjų kolegija pažymi, kad nors teismai, sprenddami tarp šalių kilusį ginčą, taikė [CK 6.721](#) straipsnio 1 dalį, tačiau netyrė ir nevertino teisinio pagrindo, kuriuo remiantis buvo nutraukta ginčo sutartis. Tik nustatius sutarties nutraukimo teisinį pagrindą, galima spręsti tarp sutarties šalių kilusį ginčą dėl sutarties nutraukimo teisinių pasekmių, t. y. šiuo atveju dėl netesybų taikymo. Ieškovė kasaciniu skundu nurodo, kad ginčo sutartį nutraukė dėl esminio sutarties pažeidimo pagal [CK 6.217](#) straipsnį, tačiau šios aplinkybės byla nagrinėję teismai netyrė ir nevertino, o [CK 6.721](#) straipsnio 1 dalį taikė nepagrįstai. Nutraukiant sutartį dėl esminio jos pažeidimo (neįvykdymo) kyla kitokie teisiniai padariniai negu ją nutraukiant [CK 6.721](#) straipsnio pagrindu.
32. Be [CK 6.721](#) straipsnyje nurodyto specialaus paslaugų sutartims taikytino pagrindo, [CK](#) bendrosiose sutarčių teisės nuostatose yra įtvirtinti visoms sutarčių rūšims taikytini sutarčių nutraukimo pagrindai. [CK 6.721](#) straipsnyje įtvirtinta paslaugų sutarties šalių teisė nutraukti sutartį nepanaikina jos šalių teisės nutraukti sutartį remiantis bendraisiais sutarčių teisės pagrindais, taip pat ir teisės nutraukti sutartį pagal [CK 6.217](#) straipsnio 1 dalį – dėl esminio sutarties pažeidimo.
33. [CK 6.721](#) straipsnio 2 dalyje ir [CK 6.217](#) straipsnio 1–3 dalyse įtvirtinti
34. atskiri ir skirtingi sutarčių pabaigos pagrindai, lemiantys skirtingas teises pasekmes. Nors įstatymų leidėjas [CK 6.721](#) straipsnyje apibrėždamas paslaugų sutarties šalių teisę nutraukti sutartį vartoja sąvoką „sutarčiai nutraukimas“, savo prigimtini ir teisinėmis pasekmėmis šiame straipsnyje įtvirtintas sutarties nutraukimo pagrindas skiriasi nuo [CK 6.217](#) straipsnio 1 dalyje įtvirtinto sutarties nutraukimo pagrindo, t. y. šie pagrindai yra netapatūs. [CK 6.721](#) straipsnyje įtvirtinta sutarties nutraukimo teisė yra teisės vienašališkai išsilausinti nuo sutarties (teisės laisvai nuspręsti dėl paslaugos sutarties pabaigos) įgyvendinimo būdas, o [CK 6.217](#) straipsnio 1–3 dalyse įtvirtinta nutraukimo teisė yra sutarties šalies pažeistų teisių gynimo būdas. Tai atitinkamai lemia ir teises pasekmes: jei sutarties šalis pasinaudoja savo teise vienašališkai išsilausinti nuo sutarties, ji turi kompensuoti kitai šaliai tokios teisės įgyvendinimu sukeltas teises pasekmes, o tokiu atveju, jei sutarties šalis nutraukia sutartį grinddamasi nuo kitos sutarties šalies padaryto pažeidimo, ji kaip nukentėjusi šalis turi teisę į atitinkamus teisių gynimo būdus, pvz., taikyti sutartinę civilinę atsakomybę, t. y. teisę reikalauti dėl tokios šalies pažeidimo atsiradusių nuostolių atlyginimo, netesybų. Kitaip tariant, nagrinėjamoje byloje teismui nustatius, kad ieškovė pasinaudojo savo teise nutraukti sutartį pagal [CK 6.721](#) straipsnio 2 dalį, būtent ieškovė turėtų mokėti kompensaciją atsakovei, o ne atsakovė – ieškovei; teismui nustatius, kad ieškovė sutartį nutraukė [CK 6.217](#) straipsnio 1–3 dalių pagrindu, teisę į žalos atlyginimą įgyja ieškovė.
35. Esminis sutarties pažeidimas lemia, kad nukentėjusi nuo šio pažeidimo sutarties šalis turi teisę į nuostolių atlyginimą, kuris apima visišką tikrumo ir lūkesčio intereso apsaugą. Visiškai lūkesčio intereso gynimas reiškia, kad taikant nuostolių atlyginimą kaip pažeistų teisių gynimo būdą nukentėjusi šalis turi atsidurti tokioje padėtyje, kiek tai leidžia pinigai, tarsi sutartis būtų tinkamai įvykdyta. Todėl ginant lūkesčio interesą turi būti įvertinama dėl esminio sutarties pažeidimo nutrauktos, t. y. tinkamai neįvykdytos, sutarties piniginė išraiška, kuri įprastai pasireiškia negautu pelnu, kuris būtų gautas tinkamai įvykdžius sutartį.
36. Paslaugų sutarties reglamentavimas neriboja šalių teisės apibrėžti, ką jos laikys esminiu sutarties pažeidimu, nustatyti sutarties nutraukimo teisę ir neesminio sutarties pažeidimo atveju, taip pat nustatyti ir kitus sutarties nutraukimo atvejus ([CK 6.217](#) straipsnio 5 dalis), kaip ir neriboja jų teisės susitarti dėl netesybų dydžio sutarties nutraukimo atveju.
37. Netesybos – tai įstatymų, sutarties ar teismo nustatyta pinigų suma, kurią skolininkas privalo sumokėti kreditoriui, jeigu prievolė neįvykdyta arba netinkamai įvykdyta (bauda, delspinigiai) ([CK 6.71](#) straipsnio 1 dalis). Kreditoriaus teisė reikalauti netesybų atsiranda tada, kai skolininkas prievolės neįvykdo arba ją įvykdo netinkamai ([CK 6.205](#) straipsnis). Netesybas nustatančios sutarčių sąlygos yra sutarties šalių plačiai naudojama tinkamo prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonė ir civilinės atsakomybės forma.
38. Šalių susitarimu nustatytų netesybų tikslas – kompensuoti kreditoriaus galimus praradimus neįvykdžius sutartinių arba ikisutartinių įsipareigojimų ar juos įvykdžius netinkamai ([CK 6.71](#) straipsnis), o šalių teisė iš anksto susitarti dėl netesybų reiškia tai, jog kreditoriui nereikia įrodinėti patirtų nuostolių dydžio, nes sutartimi sulgytos netesybos laikomos iš anksto nustatytais būsimais kreditoriaus nuostoliais, kurie pripažinti minimaliais nuostoliais. [CK 6.73](#) straipsnio 1 dalyje, 6.258 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad netesybos įskaitomos į nuostolius. Tai reiškia, kad netesybos atlieka ne baudinę, o kompensuojamąją funkciją, jomis siekiama atlyginti nukentėjusiai šaliai nuostolius. Taip netesybų ir nuostolių santykis (kaip neleidžiantis šalims nustatyti baudinių netesybų) aiškinamas ir kasacinio teismo praktikoje (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. balandžio 16 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-95-313/2020, 51 punktas ir jame nurodyta teismų praktika; 2021 m. spalio 6 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-240-916/2021, 28 punktas ir jame nurodyta kasacinio teismo praktika).
39. Paprastai šalys dėl netesybų ir jų dydžio susitaria sutartyje. Šiai sutarties sąlygai, kaip ir visai sutarčiai, taikomas sutarties laisvės principas, netesybų atveju reiškiantis, kad šalys laisvai savo nuožiūra gali nustatyti netesybas už bet kokią sutarties pažeidimą ir susitarti dėl abiem šalims priimtino jų dydžio, jei tai neprieštarauja imperatyviosioms įstatymo normoms ([CK 6.156](#), 6.157 straipsniai). Teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią ([CK 6.189](#) straipsnio 1 dalis). Tai, be kita ko, reiškia ir tai, kad sutartį pažeidusi šalis sutartyje nustatytais atvejais privalo mokėti sutarto dydžio netesybas (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. balandžio 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-152-313/2018, 79 punktas).
40. Jeigu šalys sutartyje susitarė dėl tam tikro dydžio netesybų, tai sutarties neįvykdymo ar netinkamo įvykdymo atveju skolininkas negali jo ginčyti, išskyrus atvejus, kai netesybos būtų neprotingos, akivaizdžiai per didelės, atsižvelgiant į konkrečios prievolės pobūdį, padarytą pažeidimą, jo padarinius, skolininko elgesį, prievolės sumą ir pan. (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2008 m. rugpjūčio 25 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-3-401/2008; 2010 m. lapkričio 2 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-7-409/2010; kt.).
41. Nepaneigiant sutarties laisvės ir privalomumo šalims principų, ginčą nagrinėjančiam teismui suteikta tam tikra netesybų kontrolės funkcija: tais atvejais, kai netesybos yra aiškiai per didelės arba prievolė yra iš dalies įvykdyta, teismas gali netesybas sumažinti iki protingos sumos ([CK 6.73](#) straipsnio 2 dalis, 6.258 straipsnio 3 dalis).
42. Kita vertus, netesybų mažinimo klausimu kasacinis teismas taip pat yra nurodęs, kad teismo teisė mažinti netesybas nėra absoliuti, nes ją riboja susitarime dėl netesybų išreikšta šalių valia ([CK 6.156](#), 6.189 straipsniai) ir draudimas sumažinti netesybas žemiau tikrosios nuostolių sumos ([CK 6.73](#) straipsnio 2 dalis). Sprendžiant dėl priteistinių sutartinių netesybų dydžio, svarbu atsižvelgti į tai, jog netesybos nustatytos šalių valia jų sudarytoje sutartyje, įvertinti konkrečių sutartinių santykių pobūdį (pvz., abi sutarties šalys – privatus verslo subjektai, turintys patirties verslo bei derybų srityje, galintys numatyti įsipareigojimų neįvykdymo padarinius ir laisva valia pasirenkantys sutarties sąlygas). Teismas neturėtų iš esmės paneigti šalių valios dėl atsakomybės už sutartinių įsipareigojimų neįvykdymą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. lapkričio 29 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-428-695/2017, 35 punktas).
43. Sąvokos „aiškiai per didelės netesybos“ ([CK 6.73](#) straipsnio 2 dalis) arba „neprotingai didelės netesybos“ ([CK 6.258](#) straipsnio 3 dalis) įstatyme nesukonkretintos, todėl nustatant, ar netesybos nėra pernelyg didelės, motyvuotai gali būti atsižvelgiama į įvairias aplinkybes, kurių sąrašas nebaigtinis: į šalių sutartinių santykių pobūdį ir sutarties tikslus, ar šalys yra vartotojai, į kreditoriaus patirtų nuostolių dydį, skolininko elgesį, į [CK 1.5](#) straipsnyje įtvirtintus teisingumo, sąžiningumo, protingumo principus, sutarties šalių interesų pusiausvyrą, [CK 6.251](#) straipsnyje,

reglamentuojančiame visiško nuostolių atlyginimo principą, nustatytus kriterijus: atsakomybės prigimti, šalių turtinę padėtį, šalių tarpusavio santykius, kt. Kita vertus, netesybų mažinimas neturi pažeisti nuostolių patyrusios šalies interesus (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2021 m. birželio 23 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-187-378/2021, 26 punktas).

44. Koks netesybų dydis yra tinkamas konkrečiu atveju, yra fakto klausimas, kurį byloje turi įrodyti šalys. Priklausomai nuo faktinės situacijos, tas pats netesybų dydis (procentine ar pinigine išraiška) vienu atveju gali būti pripažintas tinkamu, o kitu – aiškiai per dideliu. Dėl to ir teismų praktikoje negali būti vieno konkretaus dydžio, kuris neabejotinai reikštų, kad netesybos neatitinka įstatymuose nustatytų kriterijų ir turi būti mažinamos (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2021 m. kovo 17 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-35-823/2021, 46 punktas).
45. Kasacinio teismo praktikoje išaiškinta, kad teismas turi ne tik teisę, bet ir pareigą kontroliuoti, ar nustatomos netesybos nėra neprotingai didelės, dėl to netesybos gali būti mažinamos tiek esant skolininko prašymui, tiek jo nesant (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. balandžio 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-152-313/2018, 79 punktas ir jame nurodyta kasacinio teismo praktika). Kasacinio teismo taip pat nurodyta, kad šalių autonomija komerciniuose teisiniuose santykiuose, sutarties laisvės ir privalomumo principai yra labai svarbios vertybės, užtikrinančios profesionalių verslo subjektų galimybę laisvai veikti ir patiems matuoti savo riziką, todėl teismo kišimasis į jų suderėtas netesybas galimas tuo atveju, kai netesybų dydžio neprotingumas yra akivaizdus (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. sausio 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-95-313/2017, 43 punktas; 2017 m. lapkričio 29 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-428-695/2017, 36 punktas).
46. Vienas netesybų tikslų – sumažinti kreditoriaus įrodinėjimo našta reikalaujant atlyginti nuostolius. Todėl pareiga įrodyti, kad netesybos yra aiškiai per didelės, tenka ne netesybas taikančiai šaliai, o netesybas mažinti prašančiai šaliai (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. gegužės 25 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-7-75-823/2020, 67 punktas; 2021 m. birželio 23 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-187-378/2021, 28 punktas).
47. Taigi, žemiausioji netesybų mažinimo riba – realūs kreditoriaus patirti nuostoliai, t. y. netesybų mažinimas neturi pažeisti nuostolių patyrusios šalies interesus. Tai reiškia, kad mažindamas netesybas teismas taiko esminį kriterijų – netesybų santykį su nuostoliais, nes tik įvertinęs skirtumą tarp nuostolių ir prašomų netesybų teismas gali nuspręsti, ar netesybų suma nėra pernelyg didelė ir nepagrįsta. Bendroji taisyklė, kad apie pernelyg dideles netesybas teismas sprendžia tirdamas netesybų sumos ir nuostolių santykį, kyla iš netesybų instituto paskirties – užtikrinti kreditoriaus teisę gauti iš anksto sutartų nuostolių dalį neįrodinėjant jų dydžio. Tačiau tai, kad netesybų suma viršija nuostolių sumą, nebūtinai reiškia, kad netesybos automatiškai privalo būti sumažintos.
48. Nagrinėjamoje byloje sprendžiamas klausimas dėl ieškovės (paslaugų teikėjos) teisės į šalių sutartas netesybas, kurių dydis – 50 proc. sumos, kurią atsakovė būtų sumokėjusi ieškovei iki sutarties galiojimo pabaigos. Minėta, jei sutartis nutraukiama dėl esminio pažeidimo, iš to kylanti sutartinė atsakomybė gina tiek tikrumo, tiek lūkesčio interesus visa apimtimi. Tikrumo interesus saugo su sutarties įvykdymu patirtas išlaidas, o lūkesčio interesus – tinkamo sutarties įvykdymo piniginių ekvivalentą, kuris šiuo atveju pasireiškia negauto pelnu, o ne pajamomis, nes paslaugų teikėjai sutarties po nutraukimo nebereikia vykdyti, todėl ji toliau nebepatiria išlaidų, kurias reikėtų kompensuoti ne negauto pelno, o negautų pajamų būdu. Todėl šiuo atveju, kilus abejonių dėl 50 proc. sutarties kainos sudarančio netesybų dydžio, netesybas mažinti prašanti šalis (nagrinėjamos bylos atveju klientas) turėtų pagrįsti, kad paslaugų teikėjos patirti nuostoliai dėl sutarties nutraukimo yra akivaizdžiai mažesni nei paslaugų teikėjos reikalaujamos netesybos, t. y. kad paslaugos teikėja nepatyrė tokių sutarties vykdymo išlaidų ir negalėjo turėti pagrįsto lūkesčio gauti iš tinkamo sutarties vykdymo tokį pelną, kurių suma būtų artima 50 proc. sutarties kainos iki jos tinkamo įvykdymo termino pabaigos. Atsikirsdamas į prašymą mažinti netesybas, kreditorius turi įrodinėti skolininko nurodomus faktus paneigiančius aplinkybes ([CPK 178 straipsnis](#)).

Dėl bylos procesinės baigties ir bylinėjimosi išlaidų

49. Apibendrinant pirmiau nurodytus argumentus, darytina išvada, kad skirtingas sutarties nutraukimo pagrindas lemia skirtingas teises pasekmes, todėl siekiant teisingai išspręsti šalių ginčą dėl ieškovės teisės į netesybas šioje byloje svarbu nustatyti, kokių pagrindų pasibaigė sutartis. Teisėjų kolegija konstatuoja, kad bylą nagrinėję teismai, atmesdami ieškovės reikalavimą dėl netesybų priteisimo vien [CK 6.721 straipsnio 1 dalies](#) pagrindu ir ją aiškinančia praktika, netinkamai taikė materialiosios teisės normas, reglamentuojančias sutarties nutraukimo teisinius pagrindus ir teises pasekmes dėl sutarties nutraukimo, o sprendžiamą dėl ginčo paslaugų sutarties nutraukimo pasekmių nenustatė teisinio sutarties nutraukimo pagrindo, neatskleidė bylos esmės. Šie pažeidimai sudaro pagrindą pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinius sprendimus panaikinti ir bylą perduoti iš naujo nagrinėti pirmosios instancijos teismui ([CPK 360 straipsnis](#)). Kasacinis teismas pažymi, kad nustatęs, jog sutartis nutraukta [CK 6.217 straipsnio](#) pagrindu, bylą iš naujo nagrinėsiantis teismas, atsižvelgdamas į pirmiau nurodytą teisinį reguliavimą ir jį aiškinančią kasacinio teismo praktiką, turėtų įvertinti atsakovės argumentus dėl aiškiai per didelių netesybų ir dėl jų pasisakyti.
50. Kiti kasacinio skundo argumentai neturi teisinės reikšmės, todėl teisėjų kolegija dėl jų nepasisako.
51. Kasaciniam teismui nusprendus bylą grąžinti pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo, bylos šalių turėtų bylinėjimosi išlaidų paskirstymo klausimas paliktinas spręsti šiam teismui ([CPK 93 straipsnis](#)).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 360 straipsniu, 362 straipsnio 1 dalimi,

nutaria:

Panaikinti Vilniaus apygardos teismo 2021 m. birželio 1 d. nutartį ir Vilniaus miesto apylinkės teismo 2021 m. sausio 27 d. sprendimą ir perduoti bylą iš naujo nagrinėti Vilniaus miesto apylinkės teismui.

Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Teisėjai

Danguolė Bublienė

Algirdas Taminskas

Dalia Vasarienė